HITTEL • NYITOTTAN • KÖZÖSSÉGBEN

KÖRLEVÉL

Budapest–Fasori Evangélikus Egyházközség 2020. Húsvét

Lelkészi Hivatal: 1071 Budapest, Damjanich 28/B. • Tel/fax:(+36 1) 3222 806
fasor@lutheran.hu • fasor.lutheran.hu • facebook.com/bpfasor

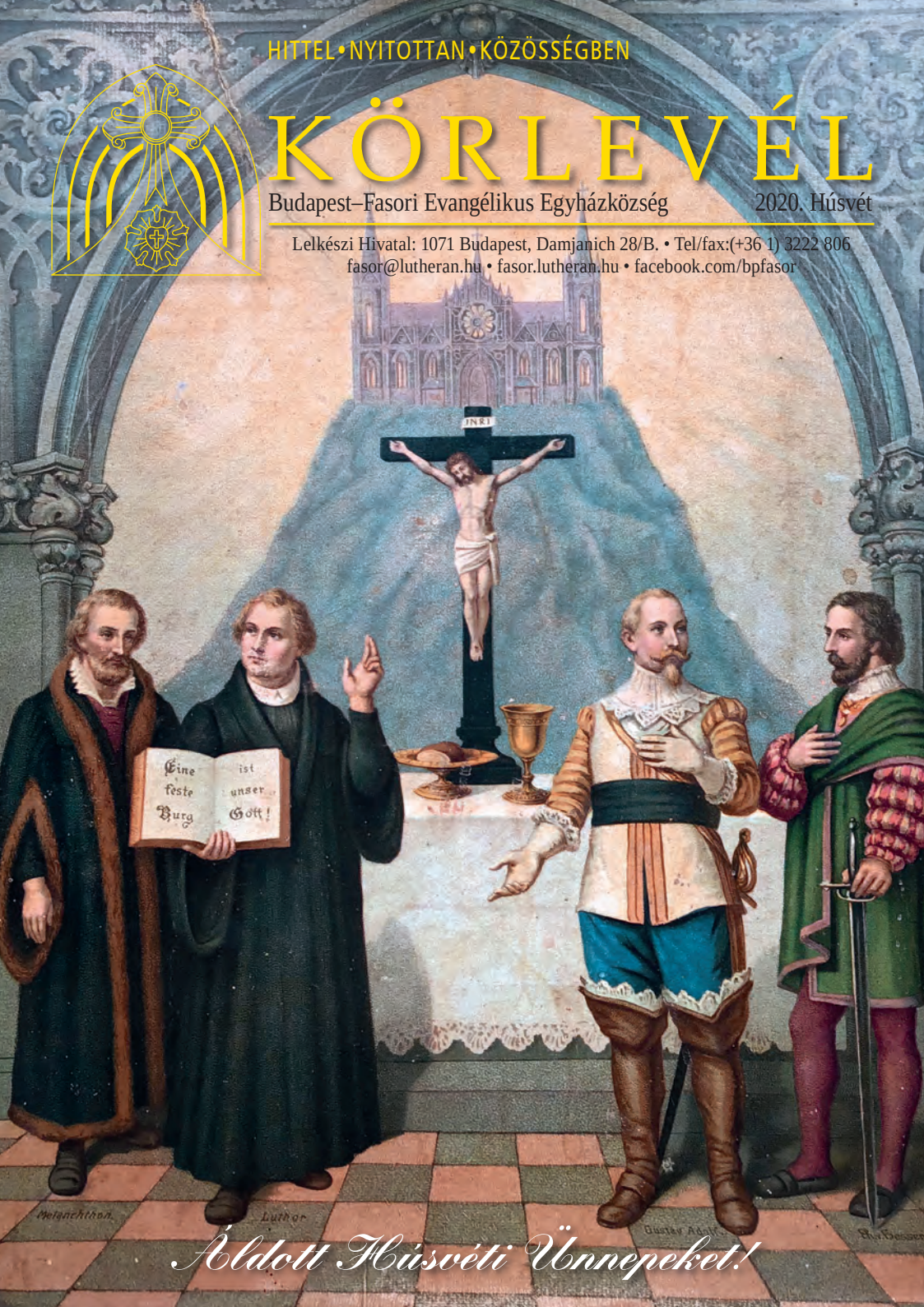

Áldott Húsvéti Ünnepeket!

Énekkincstár 5.
Jézus, boldogságom (EÉ 357)

‚A költészet táplálója a kegyességnek, hírnöke a halhatatlanságnak, tanítója az örömnek, előzője a bánatnak s előíze a mennyei dicsőségnek.” (Johann Franck)

Énekeskönyvünk első számú Jézus-énekét a híres szerzőpáros, a német jogász, politikus – Guben polgármestere –, költő, énekszerző és ének-gyűjtő: Johann Franck (1618-1677) és az evangélikus gyülekezeti ének reformáció óta legjelentősebb dallamszerzője: Johann Crüger (1598-1662) szerezte. A két ember között szoros lelki kapcsolat volt.

Az ének dallamának gyökere egy, a maga korában igen népszerű világi dal volt. J. S. Bach az éneket széles körben elterjedt, temetésre írt motettájában dolgozta fel.

Sokaknak adhat erőt a mostani Korona-járvány idején ez az ének (böjt 4. vasárnapjának graduáléneke). Bizalom, menedék, oltalom: az ének olyan kulcsszavai ezek, melyek jelentését csak Jézus közelségében, a belé vetett hitben, létezésének és valóságának örömében élheti át az ember. Ez az öröm nem ujjongó, nem kitörő öröm – hanem az egész földi élet alapját képező, a nehézségek között is megtartó, alapvető keresztény életszemlélet!

Az ének – akárcsak a harmincéves háború más dallamai és versei – azzal a tanúságtétellel töltik be szívünket, hogy ha minden összeomlani látszik is, életünket bizalommal és hálával hagyhatjuk a világot, a történelmet és személyes sorsunkat kezében tartó Úrra, a következő szavakkal: Istenünk, félelmeinkben te vagy életünk támasza. Kétségeink között te vagy bizodalmunk. Szomorúságunkban közel vagy hozzánk. Tölts be minket örömöddel, amely Jézus Krisztusban, a mi testvérünkben rejlik. Övé a dicsőség most és mindörökké. Ámen.

1. Jézus, boldogságom, Közeledbe vágyom, Te vagy örömöm. Lelkem üdvösségét, Az életet, békét Neked köszönöm. Megváltóm, jó pásztorom, Nálad nagyobb, drágább kincsem Égen-földön nincsen.

2. Száz vihar ha támad, Menedék vár nálad, Biztos oltalom. Bár megrendül minden, Mellettem állsz híven, Drága Jézusom. Légy velem, s nincs félelem. Bűn, pokol hatalma ellen Karod megvéd engem.

3. Jézus, rád tekintek, S múló földi kincset Nem keresek én. Hírnevet, nagyságot, Sikert itt nem várok, Csak te légy enyém! Utamon ha fájdalom És kereszt vár, hordom hittel: Tőled nem szakít el.

4. Jézus, üdvösségem, Örömöm, napfényem Te vagy halálig. Kik szeretik Istent, Azoknak itt minden Javára válik. Borúban visz bár utam, Te vagy fénylő napvilágom, Jézus, boldogságom!

Magyarkuti Gyuláné Tóth Katalin

Forrás: Ecsedi Zsuzsa (Szerk.) 2017. Énekkincstár – Evangélikus énekeink kézikönyve. Luther Kiadó, Budapest.

Csengőszó helyett

avagy mit hoz a karantén idején a Megfeszített és az Erős várunk

Újra beszaladt a szobába és leguggolva hármat fordított a képkeretből kiálló kulcson. Mint egy zenés csengőszó feszültsége, ami végre átvezet a távtanulásban töltött óráról a vágyott szünetre. Második osztályos fiunk számára néhány nap erejére az iskolai feladatai közé iktatott felszabadító megállók határélménye lett ez az ízig-vérig lutheránus, egykor népszerű házi kegyességhez használt – csaknem giccsbe hajló – zenélő kép (lásd: borítókép) A kincs felfedezését segítette az a körülmény, hogy a legutóbbi szobafestéskor vaskos csomagolásba burkolt kép ott rejtőzött dolgozó szobám egyik sarkában. Kicsomagolva rögtön feltűnt a máskülönben Playmobil figuraként is közeli ismerős Luther Márton alakja.

Az a titokzatos kulcs pedig nem árválkodhatott tovább, elforgatva felcsendült egy ki tudja mikor félbehagyott muzsika. Az ismerős reformátor mellett sorakoznak mások is, szorosan mellette áll társa Melanchthon, szimmetrikus elrendezésben pedig Gusztáv Adolf svéd király, oldalán a másik szélre húzódó Fülöppel, a hesseni tartománygróffal.

Valamennyien egy pontosan megszerkesztett középponthoz igazodnak – a szürkés sziklaszirt vártemploma alatt emelkedő feszület Krisztusához. Ő a középpont. A kompozícióé, a megjelenített világképé, és egyszerre 2020 böjtjéé, amint a karantén tanulószobából kivezető, megnyugtató rendezőelv szimbólumává lesz.

Hiányainkkal küszködve és új ajándékokkal meglepetten is a középen lévő szabja meg a ritmust. Mintha az ódon rugóra járó szerkezet és a történelmi alakok póza is úgy állítana bennünket irányba, hogy azt halljuk, lássuk , értsük meg, amit az apostol így foglal össze: *„Mert úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettről.”* (1 Kor 2,2)

Az antik olajnyomat központi alakjának talapzatát fehér terített asztal adja, rajta az úrvacsora jól kivehető jegyeivel. A nyitott könyv, az egykori tanúk, és az asztalközösség tág köre mind az értünk meghalt és életre támadóból nyerik színüket, életüket, hivatásukat... Miközben többedszerre fut le a lassú akkordfelbontásokkal csendülő zene, feltűnik, hogy az „Erős vár a mi Istenünk” kezdetű ének kísérete szól. Az évszázados szerkezet rugós hengere a német, hagyományos dallamív szerint építkezve pendíti meg a fémpálcikákat. Most mindez számunkra egy alternatív lelkiség megszólaltatója. S közben új vázlat szerint, de ugyanazzal a mozgatórugóval elevenednek meg fontos alakok a „tengely” körül.

Kik vannak ott a kereszt körül? Persze bárki bekapcsolódhat. Próbát tehet. Hiszen vannak, akik bennünket is bekapcsoltak ebbe nyitott társaságba. Olyanok is, akiket nagy örömmel látnék egy új nyomaton ott a kép középtengelyéhez rendelve. A tisztes urak helyén például a hit inspirációit adó nők ikonikus alakjai köszönnének vissza. Akiket szívesen osztanánk másoknak is életük történetével, hiszen minden küzdelmükkel nekik is Krisztus adta a középpontot. Egy mai pillanatképen ott lennének az áldozatos munkát vállalók között pedagógusok és ápolók, állami nevelőintézetek dolgozói. És megannyi, az otthontalanságot kiváltó, nagyon is elzárt világot képviselő intézmények dolgozói. Akikről olyan kevés szó esik. Túlnyomó többségükben nők. Akik csupa emberszeretetből kockázatot vállalnak, áldozatokat hoznak. Saját zenélő képemen ott lennének az evangélikusság fontos nőalakjai. Például ők négyen: Bóra Katalin, Mária Dorottya, Kánya Emília és Andorka Eszter. A szerzetes doktor feleségeként testi-lelki-szellemi társsá lett egykori apáca, Katalin, a fővárosi evangélikusság kibontakozását áldozatosan segítő nádorné Dorottya, az első magyar újságírónő, a Családi Kör című folyóirat szerkesztője, Emília, és a kiszolgáltatott helyzetben levők oldalára álló tudós, mártír lelkésznő Eszter is. Akik nélkül nem lenne ma ugyanolyan lelki tartásunk, melegséget árasztó családi körünk, és nem lenne ugyanolyan hiteles a befogadásról kimondott szavunk.

Élő kortársaink közül nem hagynám ki személyesen Zelma nénit sem, aki az első magyarországi lelkésznők egyike, aki ugyancsak százféleképpen mutatott rá a mélyben húzódó, legfontosabb középre (lásd 6. oldal). Miattuk is lehet teljesebb, szabadabb a szobánk küszöbéig tartó hitvallásunk 2020 nagypéntekén-húsvétján.

Megéri leguggolni és kicsomagolni most a régiek által lerakott kincseket, és elforgatni a titokzatos kulcsot, hogy meglepetésül az Erős várunk és a Megfeszített új fényben, új dallammal köszöntsön ránk. Életünk bátorító, inspiráló, képes jelzőcsengőjeként.

Aradi György

Egyetemes könyörgő ima világjárvány idején

Mennyei Atyánk! Magasztalunk téged, hogy Jézus Krisztusban megnyitottad előttünk az élet, a győzelem, az üdvösség útját.

Magasztalunk az új élet ajándékáért, a hitért, amellyel szent Fiad életére, szenvedésére és keresztjére nézhetünk; a szeretetért, amely az ő szeretetéből támad; az örök élet reménységéért, amely vigasztalást ad gyászunkban és a halál órájában.

Atyánk, add, hogy életünk útján így: bizakodón, hitben, krisztusi indulatokkal, másokat magunknál különbnek tartó alázattal, szolgáló szeretetben és az örök élet reménységében járjunk.

Irgalmadba ajánljuk gyülekezetünket, egyházunkat, az egész keresztyénséget, népünket, hazánkat és az egész emberiséget.

Adj bölcsességedből egyházi és világi vezetőinknek.

Munkálkodj a világi hatalommal bíró embereknek a szívében, hogy azzal vissza ne éljenek, hanem azt bölcsen, a polgárok érdekeit figyelemben tartva, őket szolgálva használják.

Áldd meg a családokat, a házastársakat, a gyermekeiket egyedül nevelő szülőket, az egyedül élőket, a gyermekeket, a fiatalokat, őrizd békességüket, testi és lelki egészségüket.

Légy az özvegyekkel és az árvákkal, az elhagyottakkal, a gyászolókkal, az egyedül maradtakkal.

Állj mellettünk a próbatétel idején.

Adj nekünk türelmet és fegyelmet.

Támogasd és oltalmazd az aggodalmaskodókat, a félelemmel telt szívűeket.

Emeld fel azokat, akik munkájukat vesztetten, a létbizonytalanság szorításában élnek és görnyedeznek ezekben a hetekben-hónapokban.

Együtt érző, szenvedéseinket ismerő Istenünk!

Maradj, kérünk, azok mellett is, akik megbetegedtek és karanténban vannak.

Magányukban légy a társuk, Te légy vigasztalásuk.

Szorongásukban légy reményük.

Sötét, nehéz pillanataikban Te légy világosságuk.

Emlékeztesd őket, hogy Tőled és hatalmas szeretetedtől minket semmi sem szakíthat el minket.

Segítsd és óvd Urunk a hazájukból menekülőket, a menekülttáborokba zsúfoltakat.

Irgalmas Istenünk, bízunk gondviselésedben.

Könyörgünk, áraszd ki ránk gyógyító erődet.

Ajándékozz kedvességet, együttérzést, fáradhatatlan lelkületet és fizikumot azoknak, akik a vírus miatt megbetegedettek mellett állnak, őket kezelik és ápolják.

Adj bölcsességedből azoknak, akik megfeszített erőkkel kutatják a kór hatékony ellenszerét.

Szent Lelkeddel erősítsd meg és tedd kitartóvá őket a kutatásban, hogy munkájuk eredményes legyen.

Annak nevében kérünk Téged, Atyánk, Aki egyedül áldozta fel magát a kereszten, győzött a halálon, most Veled él és uralkodik dicsőségben -- aki Szentlelke által velünk is itt van -- a mi Urunk, Jézus Krisztus nevében kérünk, hallgass meg minket és könyörülj rajtunk. Ámen.

(MGyTK)

Kapcsolat – vázlat egy portréfilmhez

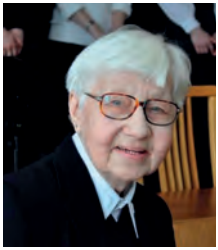

1930-ban született *Kovácsházi Zelma*. Legkedvesebb tanítványa, *Andorka Eszter*, 40 évvel később. Mindketten evangélikus lelkészekként dolgoztak.

Zelma asszony idén 90 éves, Eszter kortalan. 17 éve halt meg egy brutális gyilkosság áldozataként. Akkor 33 éves volt, idén lenne 50. Meggyilkolta egy szenvedélybeteg fiú, akin korábban lelkészi, szociális munkája során segített. A tragikus végű, de mégis szép és teljes életet élt örök lány és egy szellemi frissessége miatt örök-fiatal nő kapcsolata elválaszthatatlan egymástól.

Takácsné Kovácsházi Zelma az első női lelkészek egyike. A Teológia első női dísztoktora. Nyugállományban van harminc éve, de a közelmúltig mentek hozzá lelkészek, hitoktatók, és nem lelkész értelmiségiek, ha tanácsokra, olvasnivalóra, vagy „csupán” tartalmas beszélgetésre vágytak. Látásmódja izgalmas: megszűnnek generációs határok, intellektuális dolgokról tud közvetlenül beszélni. Mély egzisztenciális kérdéseket tud egyszerűen, tisztán előadni.

Andorka Eszter így írt négy évvel halála előtt egy levelében Kovácsházi Zelmának: „nehéz olyan életet elképzelni, amit ennyire megérte volna végigcsinálni, mint Zelma néni élete”. Kovácsházi Zelma így emlékszik egyik utolsó találkozásukra Eszterrel: „boldog voltam azoknak a tanítóknak az örömével, akik meglátták, hogy tanítványuk messze elhagyta őket”.

Barátai szerint Eszter is: „tudatosan választott úton járt, és bár halála váratlan és tragikus, mégis talán vigasztaló, hogy halála nem értelmetlen véletlen következménye, hanem az Ő értelmes és értékes életének szerves része”.

Andorka Eszter rendkívüli energiával, műveltséggel, felkészültséggel nagyon sok ügyet képviselt, sokféle munkát végzett párhuzamosan. Egyforma intenzitással szervezte a Deák téri családi istentiszteleteket, a gyermek-bibliakörös táborokat, az erdélyi testvérgyülekezeti kapcsolatot. Több állami gondozásból kikerült fiú hivatalos gyámja. Lelkész volt Aszódon és Dunaharasztiban.

Takácsné Kovácsházi Zelma 1953-ban fejezte be teológiai tanulmányait. Mint női hallgatót, diplomázás után nem szentelték lelkésszé. Mindig azt vallotta, hogy a teológia nem a lelkészek belügye, tanította, állandó olvasásra, gondolkodásra, párbeszédre késztette a laikusokat is. A teológiai irodalmon kívül regényeket, drámákat, szociológiai, pszichológiai tanulmányokat dolgozott fel a fiatalokkal. 1982-ben avatták lelkésszé. 1990-től, a Deák térről való nyugdíjba vonulásától az Evangélikus Teológiai Akadémián tanított. Első női lelkészként kapott Ordass-díjat.

Andorka Eszter szerint: „Kereszténynek lenni veszélyes vállalkozás”. Mártírja lett annak, hogy a Szentírás szerint az evangélium igazságait megélve próbált élni manapság. Hitt abban, hogy a nagyon

nyitott és nagyon önzetlen szeretet képes a másikat megváltoztatni. Nem félt, vagy ha néha mégis, neki a cél volt fontos. A félelmét, ha volt, fő céljával állította szembe: hogy segítsen.

Kettejük életútja betekintést nyújt az élet és a hit mélységeibe és magasságaiba. Egyiküké a szellemi izzásban kiteljesedő nyugodt munkás élettel, másikuké szenvedélye tragikusságával. A mártírium és az új utakat egyengető szelídség életszentségével és példájával.

Kapcsolat – egy fiókban lapuló filmvázlat.

Domokos János

További források: Takácsné Kovácsházi Zelma: https://www.evangelikus.hu/zelma-neni-mi-papunk
Andorka Eszter: https://medit.lutheran.hu/site/konyv/4138

Adomány maszkvarrást koordináló lelkésznő

Győr – Maszkokat varrnak a győri hölgyek a kórház számára, *Bogdányi Mária* lelkész, lelkigondozó koordinálja a segítő kezek munkáját.

Bogdányi Mária azt mondja, őt *Ványik Tünde,* a Petz Aladár Megyei Oktató Kórház diplomás ápolója kérte, hogy több fővárosi kórház kezdeményezéséhez hasonlóan, szervezze meg, hogy aki teheti, varrjon otthon maszkot. A kórház szívesen fogadja a saját készítésű adományokat, mert nem tudni mikor lesz rá szükség az intézményben.

A koronavírus legalattomosabb tulajdonsága, hogy akár két hétig is lappang, sokan pedig tünetmentesen átvészelik, vagyis mindenkit fertőzöttnek és egyben potenciális fertőzőnek is tekinthetünk. Ennek tudatában érdemes maszkot hordani.

Megoszlanak a vélemények arról, hogy melyik maszk a leghatásosabb és tényleg érdemes-e felvenni őket. Amíg ezen megy a vita, a győri hölgyek léptek és már varrják a maszkokat. Bogdányi Mária azt mondja, a semminél minden jobb, ezért kéri, hogy aki tud, jelentkezzen és segítsen.

A legmegfelelőbb anyag a világos színű pamutvászon, de bármilyen otthon fellelhető textil is megteszi. Egy lepedőből sok-sok maszk varrható. Lényeg, hogy bírja a kifőzést, fertőtlenítést.

Bogdányi Mária abban is segít, hogy összehozza azokat, akik nem tudnak varrni, de van anyaguk, azokkal, akiknek van varrógépük, de nincs anyaguk. Továbbá szívesen fogadna felajánlásokat textilboltoktól, vagy szabadkapacitású varrodáktól a győri összefogás jegyében.

Ezeket az adományokat a kórházban kimossák, fertőtlenítik, majd ha szükséges, használják.

Forrás: Összefogtak a győri nők
https://www.evangelikus.hu/osszefogtak-a-gyori-nok

Ordass vándorkiállítás a Fasorban

Zászkaliczky Pál: Ordass Lajos püspök életének jelentős dátumai

(Elhangzott a Fasori Evangélikus Gyülekezet, 2020. március 8-i szeretetvendégségén)

A délelőtti úrvacsorás istentisztelet után kávéra-süteményre mentünk át a gyülekezet tagjaival a Gimnázium könyvtárába. A könyvespolcok előtt állnak sorban a febr. 27-én bemutatott D. Ordass Lajos püspökről készült vándorkiállítás molinói. Az volt a feladatom, hogy 10-12 percben beszéljek egyházunk mártírsorsú püspökéről. Ennek az időnek a többszöröse is kevés lenne, ezért a püspök élete és szolgálata három jelentős dátumához kötöm mondandómat:

A tíz legboldogabb év (Cegléd, 1931-1941)

1931-ben választotta lelkészének - az akkor még – Wolf Lajost a ceglédi gyülekezet. A fiatal lelkész elkezdte az óriási tanyavilágban élő hívek gondozását, öt tanyasi iskolában tartott havonta 1-1 istentiszteletet. Körleveléből idézem: *„mint a gyülekezet lelkipásztora kereslek meg, kedves Testvérek! Városban lakó híveink imádságától kísérve szándékozom kimenni hozzátok, - ha ritkábban is, - Isten szent nevében, az ő tiszteletére gyűjtselek egybe titeket. Ajkamon Isten áldott evangéliumát, szívemben az ő szeretetének fényét akarom elvinni hozzátok. A léleknek békességet, a szükségben szenvedőknek pedig gyülekezetünk erejéhez mért segítséget akarok közvetíteni…"* A körlevél már tartalmazta fél évre előre az istentiszteletet időpontját, s a lelkész szívesen osztott minden alkalommal úrvacsorát is. A városban lakók több példány újságot, a Harangszót fizették elő a tanyasiak számára, s a lelkészt pedig nagyon sok esetben örömmel kísérte el 1-1 presbiter. A gyülekezet bent a városban egy gyer-

mektelen özvegy hagyatékából a tanyasi gyerekek számára ingyenes bentlakásos kollégiumot létesített, ahol szállást és étkezést kaptak, s ha szükséges volt, ruhát, cipőt is.

A koncepciós per

Az 1945-ben – tehát 75 évvel ezelőtt – a Bányai Evangélikus Egyházkerület püspökévé választott Ordass Lajos 1947 februárjától öt hónapig tartó utazást tett Németországban, a balti államokban, és az Egyesült Államokban. A felsorolt államok evangélikus egyházai jelentős pénzbeni adományt ígértek a világháborúban megsérült vagy romos állapotban lévő egyházi épületeink helyreállításához. A fordulat évében (1948) a kommunista állam ebből formált koncepciós pert a püspök elmozdításához. Akkorra már államosították a gyárakat, a bankokat és az üzemeket, elvették a földbirtokokat, hatalmi szóval elvehették volna az iskolákat is. Az állami akarat azonban először szép szóval, majd fenyegetéssel azt akarta elérni, hogy az egyház önként ajánlja fel iskoláit, s ezzel maga mondjon le az ifjúság neveléséről. Ezen ördögi követelés mögött az egyházak vezetőinek ellehetetlenítése is állt. Aki ezt önként megteszi, élete végéig hordozhatta volna ennek terhét. Ordass Lajos ezt börtönbüntetéssel való fenyegetés ellenére sem vállalta. A püspök határidőt kapott. Közben azt is felajánlották, hogy családjával együtt külföldre mehet, erre sem volt hajlandó. Letartóztatták, meghurcolták, vallatták, s végül légből kapott vádak sokaságával megtartott tárgyaláson Ordass elmarasztalásának legfontosabb oka az volt, hogy „külföldi követeléseket szándékosan nem jelentett be.” (Valójában a Nemzeti Bankban a külföldiek által ígért adomány érkezését egyébként bejelentették, de a megfelelő blankettát nem töltötték ki. S az ígért adományt milyen alapon lehet „követelésnek” nevezni?)

Ordass püspök a bíróság előtt „az utolsó szó jogán” a következőket mondta: *„A köz szolgálatában álltam.., aki pedig a harcos közéletben áll, könnyen kaphat sebeket, ezeket most érzem.[…]Önök most ítéletre vonulnak vissza… Nem tudom, mi lesz az ítéletük. Ha a lelkiismeretük arra kényszeríti Önöket, hogy az ellenem emelt vádak alól engem felmentsenek, akkor – úgy érzem – a sebek, amelyeket a köz érdekében folytatott küzdelmemben kaptam, nem sajognak, és nem véreznek annyira, hogy teljes odaadással és az eddigi önzetlenséggel újra föl ne vehetném a munkát. Kész vagyok szolgálatomat folytatni. Isten biztosan megsegít, hogy elfelejtsem ennek az öt hétnek az emlékeit. Készen állok az egyház és a haza további szolgálatára. – Lehet, hogy mérlegelésük után engem bűnösnek fognak nyilvánítani és ezért büntetést szabnak ki majd rám. – Ha ez következik be, azt is alázatos szívvel és csöndesen elfogadom. Elítélésem ténye olyan lesz számomra, mint a fátyol, amely eltakarja előlem Isten akaratát, és érthetetlenné teszi azt. De Istenemtől zúgolódás nélkül elfogadom, mert azt az egyet jól tudom, hogy még elítéltetésem esetén is csak az ő áldott akarata történhet meg velem.”* Micsoda mélységes bizalom töltötte be a püspök szívét mindennek elmondása közben. Ez egyszerre volt vallomás és a bíróság tagjai előtt bizonyságtétel!

1948. október 1-én hirdettek ítéletet. Ordass Lajos ítélete: két évi fegyház, öt évi hivatalvesztés, ugyanennyi ideig a po-

litikai jogoktól való megfosztás, és 3000,- Ft büntetés. A püspök a szegedi Csillagbörtönbe került.

Túrmezei Erzsébet diakonissza költő és műfordító egy régebben hallott igehirdetésre emlékezve írta meg az alábbi versét:

TÖVISKORONA

D. Ordass Lajos emlékének

Elmondtad egyszer megihletetten,
-- ó, hogyne volna feledhetetlen! --
hogyan sebez a töviskorona.

Befelé szúró, nagy tövisektül
Piros vér cseppje érettünk perdül
alá a Krisztus tiszta homlokán.

De kifelé is zord tövis mered,
hogy annak ártson, azt sebezze meg,
ki szent fejét magához öleli.

Így mondtad akkor. Te szenvedsz mostan
elítélten és meggyalázottan…
Ó, az a szúró töviskorona!

Nagyon szeretted. Forrón ölelted,
Nem féltél, hogy a te véred serked.
És most… sebez a töviskorona.
1948.

Mozgalmas volt 1956 nyara, az Írószövetség gyűlései, a kommunista párt ún. reformszárnya, az egyetemisták tanácskozásai, az evangélikusok országos lelkészkonferenciái egyaránt változást sürgettek. Galyatetőn ülésezett a világ protestáns egyházait tömörítő Egyházak Világtanácsa, s a jelenlévő püspökök felvetették az igazságtalanul börtönben ülő püspök sorsának rendezését. Az állam engedett. Hetek alatt lezajlott Ordass püspök állami, majd egyházi rehabilitálása. Mindkét bírósági testület kimondta, hogy a püspököt ártatlanul ítélték el.

Ordass Budahegyvidéken 1956. október 14-én prédikált először.

A villaház magasföldszintjén egy nagyobb lakásból kialakított templom, a lépcső és az udvar is tele volt gyülekezeti tagokkal. A püspök a királyi menyegző példázatáról beszélt (Mt 22,1-14). Elmondta, hogy a példázat szerint *„Krisztus a vőlegény, a gyülekezet vagy az egyes keresztyén az Ő eljegyzett menyasszonya. Ők egymáséinak tartják magukat. Egymásért akarnak élni… Ahol egészséges lelkű jegyesek vannak együtt, ott mindig elhangzanak ilyen nagy szavak: „Mindenem! Szeretlek, halálig, örökké!”-- Én az én Megváltó Urammal való életközösségben hallottam ezeket a nagy szavakat. Azt mondta nekem, érdemtelen szolgájának: „Mindenem!” És tudom, hogy nekem mondta. Úgy mondta nekem csüggedésem idején, mintha a világon rajtam kívül senki sem léteznék. Hallottam, teljes bizonyossággal ezt a szavát is: „Szeretlek! Halálig! Örökké!” Nekem mondta. Amikor semmiféle emberi kezet meg nem foghattam, Ő erősen fogta a kezemet. Soha el nem hagyott. Riadt lelkemet karjaimba emelte és átvitt az elnyeléssel fenyegető, örvénylő ár fölött – a szabadulás partjára. A fekete éjben tőle hallottam a virradat üzenetét. Övé volt a kereszt, enyém annak békessége. Övé volt a halál, enyém annak gyümölcse – az élet. Az én Uram szeretete kimeríthetetlen… A szenvedés mindannyiunk kérdése… A legtöbb embernek kínzó,*

megoldhatatlan kérdése… Számomra nem maradt megfejhetetlen titok. Olyan egyszerűvé vált a nyitja, amikor megértettem: azért büntet, mert szeret,"

Harmadéves teológusként jelen voltam ezen a felejthetetlen istentiszteleten. Nem lehetett meghatódás nélkül végighallgatnom a meghurcolt püspök hiteles bizonyságtételét!

Végül tegyük fel a kérdést: szent volt Ordass Lajos? A római katolikus egyház tanítása szerint nem, hiszen nem volt egyházi, ún. szentté-avatási per, nem tett csodákat,.. Ám szent volt Isten szava szerint: „Szentek legyetek, mert én az ÚR, a ti Istenetek szent vagyok!" (3Móz 11,44) A szentnek fordított „kádós" (héber) szó, tkp. azt is jelenti: „körülkerített". Szent tehát az, akit maga az Isten bekerített, lefoglalt a maga számára. Ilyenek lehetünk, ilyenek vagyunk Isten kegyelméből mi mind. Söderblom svéd érsek szerint „szent az az ember, akinek élete lehetetlenné teszi embertársai számára azt, hogy kétségbe vonják Isten létezését." Ilyen volt Ordass püspök, ilyenekké akar formálni minket is teremtő és megváltó Istenünk.

Id. Zászkaliczky Pál

Nagyhét – Hét nap – Hét szó – a kereszten

Ordass Lajos elmélkedései

1. „Atyám! bocsásd meg nékik; mert nem tudják, mit cselekszenek." (Lk23,34)

Uram! Szörnyű ez a golgotai jelenet! Gyaláztak a nép vezetői, a csőcselék, az idegen katonák. Még az egyik veled megfeszített lator is fokozta kínjaidat. Talán ez fejezi ki legjobban szenvedésed mélységét. Valaki, aki előtt nem volt semmi szent, aki nem hitt a jóságban, senki iránt szeretetet nem érzett, és önmagában már régen halálra fojtotta az embert — a többiekkel együtt ő is lenéz és gyaláz téged. Följogosítva érzi magát erre. E határtalan szenvedésnél csak a szereteted nagyobb. Ezekre a hangos gyalázkodókra nem könyörögtél alá pusztító lángot. Volt ugyan imádságod, de ebben egész mást kértél számukra: bocsánatot.

Uram! Golgotai keresztfád alól ellenségeid ép bőrrel térhettek vissza otthonukba. Ennek egyetlen magyarázatát ebben a meghallgatott imádságban látom. Ugyanennek az imádságnak mindmáig is megvan a megtartó hatása. A világ — amely rajtad és evangéliumodon annyi erőszakot követ el — máig is él. Ez az imádságod tartja életben.

2. „Asszony, ímhol a te fiad! ... Ímhol a te anyád!" (Jn 19,26-27)

Uram! Anyád érzelmeit nem akarom képzeletemben kiszínezni. Meg nem is tudnám. Csak számbaveszem néhány életvonását a Bibliámból. Amikor kisfiú voltál és mennyei Atyád házában feledkeztél, akkor sok gonddal keresett. És amikor megtalált, szemrehányás buggyant ki az ajkán: „Fiam! Miért cselekedted ezt velünk?" Később nem értette, miért vagy folytonosan úton? Miért nem elég számodra a názáreti csöndes otthon? A Golgotán sem igen értett meg többet, mint eddig. Egyfelől vagyok csak bizonyos: halálodig anya maradt. Azaz: szeretett. Azért van itt most is a kereszt alatt. Tanít-

ványodról is bajos volna többet mondani ennél: szeretett.

Uram! Ezt a két csöndes lelket – anyádat és tanítványodat – halálod óráján (így is mondhatnám: halálod árán) egymással összekötözted. Ezután Teérted szeressék egymást. A golgotai óra óta ugyanúgy jutalmazod meg mindazokat, akik hozzád való szeretetükkel állanak keresztfád tövében. Kezüket egymásba kulcsolod. Szabad nekik egymást Teérted szeretniök.

3. „Ma velem leszel a paradicsomban.” (Lk 23,43)

Uram! Evangéliumodhoz ez is hozzátartozik: az utolsó perc kegyelme. „Megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek” – írja apostolod (Titusz 1,11). Ami nem volna igaz, ha az életét elrontott latorra nem vonatkozott volna. Még az utolsó percben is. De hol is húzódna határvonal az üdvösség reményével élők és a reménytelenek között? Néhány évvel a születés után? Néhány évvel a halál előtt? Az ilyen korlátozást az egyetemes kegyelem nehezen tűrhetné el. Azt hiszem, az üdvözültek sorában nem ez a lator az egyedüli, aki még utolsó életpercében tehette rá lábát arra a keskeny ösvényre, amely a gyehenna helyett a paradicsomba vezette.

Uram! Nem a magam számára akarok ebből a szavadból haladékot kiolvasni. Sem visszaélni nem akarok hosszútűrő kegyelmeddel. Csak azt szeretném megérteni belőle: ha mai utamon olyan emberrel adsz nekem találkozást, akinek eltékozolt élete után nem sok van hátra földi idejéből, az ő számára is meg merjem szólaltatni az evangéliumot. Mert vezet út az ő számára is az életre.

4. „Szomjúhozom.” (Jn 19,28)

Uram! Testi alakodat természetesen sohasem láttam. Még csak hiteles ábrázolás sincsen róla. Csak a művészek képzelete próbált téged testileg megjeleníteni. Ezért ritkán vagyok figyelmes testi életed föltételeire. Van ebben egy jó adag háládatlan fölületesség részemről. Te – bár az örök életet ajándékozó evangéliumodat hoztad – nem a fellegek között jártál. Sohasem maradtál közömbös a körülötted élő emberek napi szükségletei iránt. Sem a pusztában, ahol ezrek szeméből olvastad ki az éhséget, sem a kánai lakodalmasházban, ahol észrevetted zavart okozó hiányukat. Elképzelhetetlen kínodból a keresztfán kiszakadt sóhajtásod ma ráirányítja figyelmemet arra, ami testeddel történt. Soha máskor ki nem fejezted hiányérzetedet. Csak most. Ebből is megértem, mibe került neked az embert megváltanod.

Uram! Minden szenvedés engedelmes fölvállalásával vitted véghez megváltó művedet. Ilyen áron adtál evangéliumot – az élet vizét – életem tikkasztó küzdelmei között. A keresztfán elszenvedett kínos haláloddal pedig a kárhozat gyötrelmétől – az örök szomjúságtól – szabadítottál meg.

5. „Elói, Elói! Lamma Sabaktáni? Én Istenem, én Istenem! miért hagytál el engemet?” (Mk 15,34)

Uram! Kiáltásodat a keresztfa alatt álló csúfolódók közül egyesek félreértették.

Az idők folyamán híveid között is voltak, akik fölvetették a kérdést:

Nincs-e itt valóban félreértésről szó? Attól féltek, hátha végső órádnak ez a szava leronthatja egész életművedet. Pedig nincsen félreértés. Ez a kiáltásod –

anyanyelveden – pontosan így hangzott el. Kevés dologról lehetek bizonyosabb, mint erről. Zsoltáridézet ez. Úgylehet, már gyermekséged napjaiban így rögzítődött lelkedben. Kegyeletes szándékkal ezt senki nem adhatta utólagosan ajkadra. Nincs mit okoskodnom ezen. Elég, ha megértem belőle, milyen borzasztó nehéz volt a föladat, melyet magadra vettél.

Uram! Te szeretted magadat „Ember Fiá”-nak nevezni. Az voltál. Ez is mutatja. Válasz nélkül maradt kérdéssel haltál meg – mint mindenki, aki itt emberként él.

A válasz nélküli kérdés lehet nagyon kínzó. De több az áldása, mint a kínja. Áldása: Istent keresi.

6. „Elvégeztetett!” (Jn 19,30)

Uram! Megváltó műved végeztetett el. Így: véres haláloddal. Az emberben és a világban hatalmaskodó gonosz ellen nem elég a bölcs tanító szó. Ha valaki volt a világon, aki a nemesebb életről, az új és jobb emberről vonzó tanítást adott, akkor az minden bizonnyal Te voltál. De – tanításod és az azt igazoló páratlan életpéldád – a gonosszal szemben nem volt elég. Keresztyénségen kívül és keresztyénségen belül is hiú ábránd marad haladásról, fejlődésről, fölvilágosodásról vagy ezekhez hasonlókról beszélni. A Golgotán a kereszt örök időkig tanúskodik erről: szép tanítás, vagy hősi példa a gonoszt megverni és legyőzni nem tudja.

Uram! Ma, véres halálod emléknapján nyisd meg szememet is, szívemet is! Kereszted győzzön meg: a gonoszt csak a legnagyobb hatalom – a szeretet – győzheti meg. Ha a bűn elleni küzdelemről van szó, akkor olyan szeretet kell, amely kész elmenni egészen a megváltó halálig. Vedd le ajkamról ezeket a kis szavakat: haladás, fejlődés, fölvilágosodás. Helyükbe ültesd a legnagyobb szót: megváltás! „Elvégeztetett!” – megváltó műved végeztetett el. Itt van az én menedékem! Itt van az én hazaérkezésem!

7. „Atyám, a te kezeidbe teszem le az én lelkemet.” (Lk 23,46)

Uram! Ezt a földet válasz nélkül maradt kérdéssel hagytad el. Kérdésed elhangzása után néma csönd maradt. Ezzel az utolsó fohászoddal már abba a világba léptél, amelyben minden kérdésre van válasz.

Uram! Az örök válaszok világát – a mennyországot – sohasem színeztem ki. Mások előtt sem, ha velük hitemről beszéltem. Magam előtt sem, ha csöndesen elmélkedtem. Nem tettem, mert hiszen soha nem láttam a mennyet, s ezért leírni sem tudom. Mindig megelégedtem azokkal a hasonlatokkal, melyekben Te oly végtelenül egyszerűen, de olyan utolérhetetlen melegséggel szóltál a mennyről. Atyai háznak mondottad. Ez az egy tehát az, amit bizonyossággal tudok róla. Amíg itt a földön tart még az utam, bizonyára a megfejthetetlen rejtélyek tömegével lesz még dolgom. Bár végeznék el ezek Istentől kapott rendeltetésüket, és növelnék hitemet! Utolsó földi órámban pedig add az én ajkamra is ezt a fohászt, melyre keresztfád alatt tanítottál meg: „Atyám! A Te kezedbe teszem le lelkemet!”

Ordass Lajos:
Útravaló – az év minden napjára
(Harmat – OLBK, Budapest, 2008.)
c. kötetéből válogatta MGYTK

Befejeződött a rózsaablak restaurálása a Fasori templomban

Szinte napra pontosan két éve, 2017. február 11-én rendezték meg a Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében azt a jótékonysági aukciót és gálát, melynek fő célja a templom – Róth Miksa műhelyében készült – rózsaablakának restaurálására szolgáló pénzforrások összegyűjtése volt. Az úttörő jellegűnek számító alkalom nagy érdeklődés mellett egymillió egyszázhúszezer Ft bevétellel zárult, melyet az országos egyház döntése ugyanekkora támogatással toldott meg. Az evangélikus egyház honlapján az eseményről készült tudósításban[1] Aradi György parókus-lelkész még így nyilatkozott: *„Amennyiben egy szerencsés konstelláció jön létre, és az anyagi ráfordításon túl minden munkafázis megfelelően megvalósul, akkor a reformáció 500. évében azt is szeretnénk megünnepelni, hogy felújítottuk a rozettát.”*

A munkálatok közeli lezárására vonatkozó kijelentés nem nélkülözte a realitást, a nem várt fejlemények mégis úgy hozták, hogy a rózsaablak restaurálásának szándéka a város második legnagyobb evangélikus templomának általános főhomlokzati felújítására kényszerítette a mintegy ezer tagot számláló gyülekezetet.

Az 1903 és 1905 között épült templom az első és második világháborút jelentősebb szerkezeti károk nélkül vészelte át. Ugyanakkor a Róth Miksa alkotta gótikus ólomüvegablakok közül – 1944 júliusában a kerületet ért légitámadás idején – a szentély színes ablakai teljesen elpusztultak, a mintegy 7 méter átmérőjű rózsaablak ólom tartókerete is ekkor, a légnyomás miatt deformálódott. Az időjárás több évtizedes hatása következtében az ólomszerkezet tovább meggyengült, ami a festett üvegszemek lazulását, esetenként kiesését eredményezte. Mivel a rózsaablak állapota ennek elbontását és műhely-körülmények közötti teljes körű restaurálását indokolta, így a templomtérben közvetlenül előtte elhelyezett Angster-orgona lebontását és újbóli visszaépítését is tervbe kellett venni.

További feladatként jelentkezett a templom észak-nyugati oldalán a bejárati ajtó feletti Róth Miksa-üvegmozaik megmentése is. A kisdedeket hívó Krisztust (Mk 10,14-15) ábrázoló, kivételes szépségű és művészi értékű üvegmozaik átrepedt, és a fal vizesedése miatt részletek váltak le belőle, s félő volt, hogy néhány éven belül teljesen tönkremegy, így ennek restaurálása és a fal vizesedésével dacoló szerkezetre történő rögzítése is szükségessé vált.

Az épület örökségvédelmi és iparművészeti szempontból jelentős részleteinek megmentése mellett jelentkezett a mintegy 115 éves épület általános állapotának romlása is. Bár 1995-ben részleges külső felújításon ment át a homlokzat, az időjárás folyamatosan erodálta állapotát. 2019 nyarán az észak-nyugati oromfalon a vakolatot oly mértékben bontotta meg a szél és a heves esőzés, hogy a főbejárat használhatatlanná vált, s a jelentkező életve-

[1] Galambos Ádám: Aukciót és gálát rendeztek a fasori Róth Miksa-rózsaablak megmentéséért, https://evangelikus.hu/fasor-aukcio

szély miatt az épület előtti járdaszakaszt le kellett zárni. Ez természetesen azonnali beavatkozást igényelt, ami a homlokzatfelújítás megkezdését és az ehhez szükséges források sürgős előteremtését indokolta.

A felsorolt munkálatok teljes költsége a jelenlegi ismeretek szerint 69 millió Ft-ot tesz ki. Ebből a fasori gyülekezet céladományként eddig 8 millió Ft-ot gyűjtött, a Pesti Egyházmegye 1 millió Ft, az orgonabizottság félmillió Ft támogatást nyújtott. Az Erzsébetvárosi Önkormányzat 25 millió Ft-tal, a Miniszterelnökség a Bethlen Gábor Alapkezelőn keresztül 23 millió Ft-tal járul hozzá a költségekhez, így mintegy 10 millió Ft támogatás szükséges még a teljes befejezéshez, s ez az összeg nem tartalmazza a templomtorony ettől független, de a jövőben szintén esedékes felújítását.

A rózsaablak felújítása az elmúlt hetekben zárult le. A 25 önálló darabból álló, virág- és geometrikus motívumokat ábrázoló üvegtáblákat január végén helyezték be a homlokzati falnyílásokba. Az egyes üvegtáblákban a megtisztított és felújított üvegszemek az újraöntött és húzott ólomkeretekbe kerültek be, a hiányzó darabokat az európai restaurálási irányelveknek megfelelően, azonosítható módon, de nem feltűnően pótolták, így az új és a felújított üvegfelületek összhatásukban egységesek, s csak szakemberek számára megkülönböztethetők. A további külső időjárási hatásoktól az üvegtáblák elé helyezett, méretre gyártott tükröződésmentes laminált üveglapok védik a rózsaablakot. A munkálatokat Horváthné Csontos Katalin és Molnár Gabriella restaurátorok végezték és felügyelték.

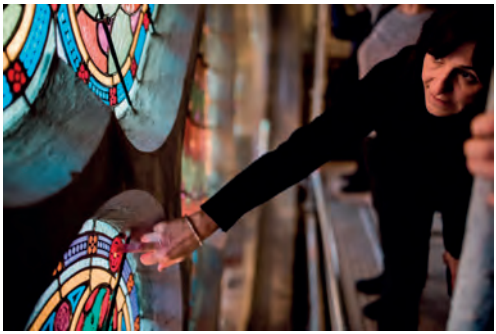

A rózsaablak felújításának lezárását követően kezdődhet az orgona visszaépítése. Az üvegmozaik felújítását műtermi körülmények között végzik, visszahelyezése a homlokzati felújítás befejezésének függvénye. Óvatos becslés szerint a 2020. évi reformációi emléknap alkalmából a gyülekezet már a felújított főhomlokzattal és főkapun keresztül közelítheti meg templomteret. Ha az istentisztelet este 6 órakor kezdődik majd, az alkonyi szürkületben a templomtérből a rózsaablakon kiszűrődő fény pompája jelzi majd a fasori gyülekezetnek az előző nemzedékek alkotó ereje iránti tiszteletét.

Dr. Zsugyel János
(Az írás első közlésként az Evangélikus Élet című lap 2020. március 1-8-i számában jelent meg)
Fotó: Kérges Máté

ZENEI AJÁNLÓ – Tornyai Péter: DIXIT

Március 12-én (csütörtök) este 7 órakor *Tornyai Péter: Dixit* című oratóriumának első templomi bemutatója hangzott el templomunkban. A teremtés hét napos mozzanatát kapcsolja össze Jézus hét kereszten kimondott szavával a kortárs evangélikus zeneszerző, aki a járványügyi vészhelyzet kihirdetésének másnapján – óvintézkedések megtartása mellett – a bemutatót maga vezényelte

A megrendítően szép szakrális mű előadásában Rajk Judit – alt, Kéringer László – tenor, Zétényi Tamás – cselló, Nevelő János – ütőhangszerek, és a Szent Efrém Férfikar működtek közre.

Szeretettel ajánljuk az estről készült jó minőségű felvételt:
https://www.youtube.com/watch?v=aXh2kbSt9Xc

(AGy)

Hiszek, segíts a hitetlenségemen! Mk 9,24

A 2020-as év vezérigéje mintegy százegynehány nappal az évkezdés után egészen újszerű és megrázó olvasatot kínál. Beteg gyermekéért aggódó apa vallomása cseng a fülünkben úgy, hogy közben egy fél világ aggodalma vegyül a koronavírus pandémia bennünket is elérő hullámaiba. A húsvétra hangoló szent negyven napszokásos motívumai helyett egy mindenkit érintő karantén-szituáció, és a vele együtt kibontakozó „karantén-lelkiség” vette kezdetét. Ebben a próbás helyzetben nem csupán a kegyes kevesek osztályrésze most a szembenézés, a baljós képek elkerülésére tett kísérletek, a távolságtartás bizonyos megszokott dolgoktól, a jó rendhez alkalmazkodó új ritmus felvétele, hanem kikényszerített alaphelyzete ez szinte mindenkinek. E kihívásban egyaránt érintettek a hit közösségeihez tartozók és a rítusok-hitek-hagyományok világában tájékozatlan többség. A hitüket elevenen gyakorlók számára leginkább abban áll e kihívás lényege, hogy a lelki többletet jelentő közösségektől elszakítva, részben az online terekbe transzformálva kell átmenteniük azt, amit máskor az ólmeleg templomi együttlétek megtartó erőként tudnak közvetíteni. Ezek közül talán a legfájdalmasabb veszteség az élő szóhiánya. Otthonunk ajtaján ki sem lépve magamban és enyéimmel kell templommá lennem a gyógyító istenkapcsolat számára!

Karantén idején: Hiszek, segíts a hitetlenségemen!

Mindenki átél valami ehhez hasonló belső segélykiáltást. A középkor rémes pestisjárványainak idején Velencében fundálták ki a *Quaranta giorni*, azaz a negyven napra elrendelt vesztegzár intézményét 1370 körül, az olasz kifejezésből ered a karantén szó, amelyet óvintézkedésként a város kikötőjéhez közeledő minden gyanús hajóra – utasaikra és rakományukra is – alkalmaztak. Hogy a közeli lagúna védettségében kiépült Szent Lázár-szigeti veszteglésben hányaknak jutott eszébe Márk evangélista, nem csupán a Szent Márk kultuszát éltető vallásosságban, hanem a legtömörebb és legősibb kanonikus evangélium üzenetével együtt, és annak hitre, a hit hiányára, a hit mélyén húzódó kételyekre vonatkozó mondataival, arról kevés fogalmunk lehet. Hozzánk ma úgy szól e történet kulcsmondata, hogy az evangéliumi fejezet egészéből a teljesebb élethez ragaszkodó, ahhoz utat kereső apa mozdulatait és különös stratégiáját látjuk közben megelevenedni. Nem lombozzák le a tanítványokkal átélt kudarcok, akik démonűző kísérletükkel csődöt mondtak, hanem tovább viszi krónikus beteg gyermekét a Mesterhez, akinél a gyógyulás forrását reméli.

A pragmatikus mozdulatok, a remélt megoldás felé nyújtózó őszinte szándékok ma is összekapcsolnak hívőt és hitetlent, olyanokat, akik magukat akár az egyház hajóján, vagy azon kívül tudva kívánnak végül mégiscsak az élők partján kikötni… Valamikor húsvét után, szabadon.

Húsvéti előhang: Hiszek, segíts a hitetlenségemen!

Az újszövetségi hit (gör. pistis) egyik sajátossága, hogy abban kifejezésre jut Jézus halálának és feltámadásának, mint végső

üdveseménynek az elfogadása. Különösen is jellemző ez a tartalmi hangsúly az apostoli kor missziói gyülekezeteire és a páli kifejezésmódra (1Thessz 4,14; Rm 6,8). A hitről azonban más összefüggésben is hallhatunk, mégpedig magától Jézustól. Márk evangéliumában Jézus rögtön az első megszólalásában hitre hív: *„Betelt az idő, és elközelített már az Isten országa: térjetek meg, és higgyetek az evangéliumban."* (Mk 1,15) Ez a hit felelet az Ő hívására, akiben megjelent a jó hír Isten országáról, amelynek látható jelei között épül a tanítványi kör és az a szélesre nyitott bizalmi háló, amelyben mindenki számára van bejárat az Istenben gyógyuló életre. A hit, amelyben a tökéletlen találkozik a tökéletessel. Amíg az első megközelítés a hit igazságtartalmát hangsúlyozza, addig e másikban a bizalmi ráhagyatkozás, és annak ereje nyilvánul meg. A hit tehát már húsvét előtt is értelmet nyer, a mindig érkező Jézus közelében éleződik ki. Láthatjuk, hogy Jézus sosem a hit tökéletességét kéri számon. A bizalom jegyében Jézusnak van ereje kapcsolódni a gyenge hithez vagy magához a hitetlenséghez. A frissen érkezőkéhez éppúgy, mint egykori és mai tanítványai hitetlenségéhez.

Történetünk a húsvét előtt feltáruló hit természetére mutat rá elementáris erejű mondatával. A Márknál lejegyzett történet szinoptikus párhuzamát a Máté írása szerinti evangéliumban is megtaláljuk (Mt 17,14–21), ahol a felismerhető egyezések mellett jelentős eltérésekre lehetünk figyelmesek. A történet szempontjából megkerülhetetlen hitetlenség fókusza például máshová esik. Amíg Márknál az apa hitre való képtelensége kell, hogy bizalomra forduljon, addig a mátéi változatban a tanítványok kishitűsége jelenik meg egy egész „hitetlen és elfajult nemzedék" (Mt 17,17) görbe tükreként.

Önismereti hang:
Hiszek, segíts a hitetlenségemen!

Hiszek hitetlenül Istenben–Ady a beteg fiú apjának felkiáltásával rokon indíttatású versében elvezet az önmaga körüli titkok nagyságától az Istenben kapható titkok fölismeréséig. A vers kezdő sorainak paradox hitvallása valójában úgy szól Istenről, hogy közben önmagára tekint: *„Hiszek hitetlenül Istenben,/Mert hinni akarok,/Mert sohse volt úgy rászorulva/Sem élő, sem halott."* Végül megérkezik a hitet támogató új önismeretig: *„Isten, Krisztus, Erény és sorban/Minden, mit áhítok/S mért áhítok? – ez magamnál is,/Óh, jaj, nagyobb titok."* Hasonló önismereti utat jár be a beteg fiú apja is. Kezdő kérésében a fiával sorsközösséget vállaló alapállás jut Jézus elé:*„Ha valamit lehet tenned, szánj meg minket és segíts rajtunk!"* A puhatolózó kérésre Jézus visszakérdezve és provokáló mondattal felel:„Ha lehet valamit tennem? Minden lehetséges annak, aki hisz!"Jézusnak ki kell mozdítania a tapintattal esedező szülőt saját személyes hiányainak belátására. Talán altruizmusa leple mögül előlépve kell kiállnia a gyógyító találkozás próbáját. Hatalmas energiával tör fel belőle az Újszövetség egyik leggyógyítóbb mondata, a kapcsolás öröme feletti meglepettség kiáltásával: Hiszek, segíts a hitetlenségemen! Ezen a ponton válik ajándékká a jézusi hit számára, amelyet ráadásként kísér a gyógyulás öröme. A hangsúly mégsem egy szörnyű betegség kiűzendő néma démonaira, hanem az elnémult bizalom oldására, a hitben való kapcsolódásra kerül.

Ami árt, és ami nem: Hiszek, segíts a hitetlenségemen!

Mindeközben az is kiderül, hogy hitünk hiányosságai nem jelentenek akadályt Jézus számára. Nem is árt, ha tisztában vagyunk vele, hisz jól tudja Mesterünk, hogy a hit természete szerint milyen sérülékeny: kiegészítésre szorul tökéletlensége miatt, növekedésre szorul kicsinysége és éretlensége miatt, megerősítésre szorul gyengesége miatt. A vágyott, hegyeket mozgató hit pedig olyan kényes állapota a tanítványi létnek, amely éppoly könnyen hull szét a magabiztosság miatt (Mk 11,22–24; Mt 17,20), mint ahogy képes magát lenullázni a szeretetben megfogyatkozva (1Kor 13,2).

Nem árthat tehát a hitetlenség megvallása sem a belső szoba csendjében, sem közösségeink fogyatkozásait látva. Az újszövetségi hitet kikezdő lelki pandémia kezdete talán épp annak a hitnek a továbbadása ma is, amely nem akar számot adni a hitetlenség világát érintő kapcsolópontjairól. Éppen ezért, miközben annyi mindent szeretnénk megúszni – biztosítva közben épségünket –, aközben kár lenne megkerülni a „karantén lelkiség” napjaiban a hitre hívó jézusi szót, amely nem vezethető le általános igazságokból, esztétikai vagy erkölcsi tájékozódásból, sőt szépen formált hitigazságokból sem. Csak olyan vakmerő és kockázatos ugrásból, amelynek támasztó pontja a nagypénteki sötétség, saját létünk baljós árnyainak a sötétje, ám ahol Jézussal mozdulva mégis maga az élet kezdődhet új, bátorító fejleményekkel: a hit erejével és gyengélkedéseivel. Együtt lelkendezve, azonosulva, a betegségtől sújtott, gyermekéért aggódó apával, saját imánkká formálva segélykiáltását: Hiszek, segíts a hitetlenségemen!

Aradi György

(Az írás első közlése a Credo című evangélikus folyóirat 2020./1. számában)

A 2019. év a kazuális szolgálatok tükrében

„Örüljetek, hogy a nevetek fel van írva a mennyben.” (Lk 10,20b)

MEGKERESZTELTEK

Bagdy Zalán
Balázs-Domokos Júlia
Berczeli Zita Petra
Dániel Júlia
Dibák Mira
Djafar Olivia Blanka
Djafar Sophia Anna
Domokos Ilona Janka
Dorothy Eskesen Courter
Gyimesi Hajna
Gyimesi Zsolt
Hajas Boglárka
Hajós Natália
Katona Liza Krisztina
Kukucska Mirabel
Martin Gómez
Nagy Nándor
Nagy Sarolt
Németh Csenge
Pável Bence
Póti Viktória
Sebestyén Márton Levente
Szász Anna Eszter
Takács-Piltz Benedek
Wahl Edina Lilla

„Te azért, fiam, erősödjél meg a kegyelemben, amely Krisztus Jézusban van.” (2Tim 2,1)

KONFIRMÁLTAK

Aradi Júlia
Aradi Márk András
Barta Dániel
Bézi Panna
Fuchs András Márton
Lakatos Kristóf Alex
Lukács Marietta Krisztina
Lukács Nikoletta Lilla
Pável Bence
Póti Viktória
Réz-Nagy Ábel Salamon
Rozmán Amália Zorka
Sebestyén Márton Levente
Szepesi Dávid

„Jézus mondja: Ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!” (Jn 13,34)

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Baráth Renáta és Turóczi Ádám
Farkas Mariann Gabriella és Faragó András
Gottfried Dóra és Robin Headley
Huber Ágnes és Czeczei Zsolt
Kovács Rita és Hucskó Tamás
Molnár Csilla és Tem Balázs
Mosza Diána és Galac Ádám
Nagy Krisztina és Andersson Andreas
Pápay Zsófia Edit Dr. és Fülöp Tibor Róbert
Prokop Susanne Clara Dr. és Tóth András Dávid Dr.

„Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van.” (Jn 3,36a)

ELTEMETTETTEK

Barakonyiné Katona Irén sz. Rau Irén (élt 64 évet)
Bártfay László (élt 80 évet)
Csallóközi Szilvia sz. Merkei Szilvia (élt 59 évet)

Di Gleria Jolán (élt 80 évet)
Edelbacher Ferenc Vilmos (élt 86 évet)
Fejes Ottóné
sz. Micsinai Anikó (élt 88 évet)
Gazsó Imréné
sz. Molnár Irén Ilona (élt 73 évet)
Gyöngyösi András (élt 79 évet)
Hajas Gyula Dr. (élt 87 évet)
Henk Anna (élt 71 évet)
Kalla Gusztáv (élt 69 évet)
Marinka Tóth Lászlóné
Hasza Gizella (élt 89 évet)
Markovits Zoltánné
Szollár Judit Valéria (élt 74 évet)
Mozsgai Jánosné
sz. Veres Julianna (élt 96 évet)
Sebestyén Gyuláné
Kovács Etel (élt 91 évet)
Simon Róbertné
Györgyjakab Edit (élt 93 évet)
Szombati Tiborné
sz. Ujvári Beatrix Ágnes (élt 77 évet)
Tóth-Szöllős Mihály (élt 94 évet)
Várkonyi Lajos (élt 78 évet)

Márta néni emléke legyen áldott!

Életének 99. évében az Úr magához szólította *Dr. Luthár Jenőné* testvérünket, szeretett Márta néninket. Egyházi búcsúztatása március 13-án volt. Fiatalos lendülete, bölcs szavai, nevetése a gyülekezetből és a Damjanich utca 28/b lakóközösségéből is sokaknak hiányzik. Márta néni emlékét őrzik nekünk adott jótanácsai, bátorító szavai, valamint lejegyzett írásai. Az következő oldalakon olvasható két novellával rá emlékezünk, szeretettel és Isten előtti hálaadással.

Fotók: Magyarkuti Gyuláné Tóth Katalin

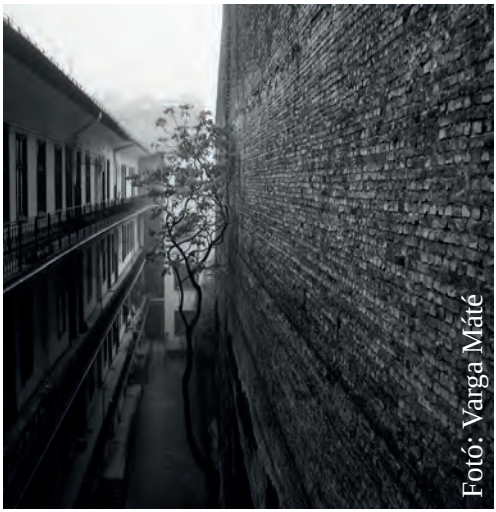
Fotó: Varga Máté

Luthár Márta: Mázli

Már éppen indulni akartam, amikor a szomszéd becsöngetett, kezében egy eszméletlenségig megriadt kiscicával.

- Alig tudtam a kutya szájából kihúzni. A bokrok közé volt beszorulva – közölte és rögtön elviharzott, rám hárítva a továbbiakat.

A kis kölyök, magát oroszlánnak álcázva fújt és prüszkölt. Puha gyermek-körmöcskéit félelmetesre görbítve, minden porcikájával igyekezett rettenetes harcos benyomását kelteni. Úgy meg volt vadulva, hogy pillanatnyilag az üres fürdőkádba kellett rakni, ahonnét nem tudott kimászni. Csak nagyon lassan nyugodott meg.

Kutyám és macskáim a kád peremére ágaskodva kíváncsian szemlélték a jövevényt. A házam létszáma szaporodott egy menekülttel. Nem mondom, hogy örültem!

– Mit fogok csinálni, ha jön a tél, s a kertből visszamegyünk a városi lakásba, és a többi állatot is haza kell vinnünk?

– Majd kerítünk egy jó gazdit – vigasztalt a férjem.

Ám én már tudtam, milyen nehéz egy jó gazdit szerezni. A picit Mázlinak neveztem. Valóban szerencse kellett ahhoz, hogy egy ilyen morzsányi vakarcs, ősz derekán otthonra leljen.

Mázli rövidesen megszelídült és árnyékként követte minden mozdulatom. Vézna farkincáját, mint diadalmas zászlót, magasra tartva járta be a szobákat, a kertet, az egész házat. Ha leültem, egy pillanat múlva megzendült a bokám körül elragadtatott dorombolása, mint egy kisebbfajta gőzgép zakatolása. Nála ez jelezte a biztonságtudat, a védelem alatt élés édes mámorának dallamát.

Az indulás napján kabátom zsebéből nézte végig az utazást. Számára én voltam a pótmama, a nagy macska.

A városban egy bérházban laktunk. Szomszédom egy gyönyörű kislány, aki már régóta a barátom, Rékának hívják, mozgássérült. Sokszor találkoztunk. Beszélgettünk. Az ő szívét is ugyanazok az érzések és vágyak töltik be, mint a kortársaiét.

– Úgy szeretnék egy bozontos kiskutyát – dúdolta anyukájának.

Csak hát egy kiskutya mozgásigényes és naponta többször kell sétára vinni. Réka szelíd és megértő. Beletörődött a megoldhatatlan problémába.

Épp a kapuban találkoztunk, amikor a kertből költöztünk befelé, sok csomaggal, kosarakkal, macskával, kutyával, virágokkal. Mázli kiugrott a kezemből és egyenesen a kislány ölébe huppant. Réka mosolya csillagszóróként fénylett fel.

– Cicust nem kell pórázon vezetni – jelentette be a megdönthetetlen igazságot,

s ezzel egy feltételezhető vita már be is fejeződött. A szomorú kislány és az anyátlan árva macskakölyök egy pillanat alatt egymásra találtak. Mázli gazdát választott.

Hinnéd, hogy az állat is tud szeretetet kifejezni és gyengédséget sugározni? Itt most ez történt! Puha mancsocskáját finoman érintette Réka arcához. Dorombolása minden eddigi teljesítményt felülmúlt. Játékos mozdulatokkal babrálta a lányka hajfürtjeit és bohókás bakkecske ugrásokkal mókázott. Mindenképpen be akarta bizonyítani, hogy ő vidám játszótárs, ragaszkodó barát, új szín a hétköznapokban és egyáltalában: teljesen nélkülözhetetlen. A produkció sikerült. Mázli igazi és tartós otthonra lelt. Amikor elbúcsúztunk meghatottan néztem utánuk.

Milyen csodálatos, ahogy a hétköznapok jelentéktelen dolgaiban is irányít, elrendez, megoldást ad Isten gyengéd szeretete, amint egyik teremtményével megajándékoz egy másikat. Csak észre kell vennünk.

Luthár Márta: Az öregség szimfóniája

A közértes lány gyönyörű. Unott arca diszkréten sminkelt, haja olasz festők műveire emlékeztető csigákban omlik vállára. Régóta ismerem. Tegezem, s ez bizonyos szeretetkapcsolatot teremt kettőnk között.

Az előttem álló vevő éppen reklamál. A vevőn csalhatatlanul látszik, hogy kispénzű nyugdíjas. … Teljesen jogos amit kérdez: ennyi mennyiség miért kerül olyan sokba?

– Az Istenit! – hangzik a tömény reagálás a pult mögül.

– Na! – Gondolom én, ám az idős hölgy engedékenyen magyarázkodik. Megtörténik az újramérés, az ár javítás, ahogy azt sejteni lehetett, s ezzel a kis közjáték véget is ér.

Egyedül maradok a sorban, utánam már nem áll senki.

– Utálom ezeket a ronda vénasszony vevőket! – Jegyzi meg baráti felhanggal a kiszolgáló szépségem, oly ártatlan tekintettel, mintha én nem ugyanehhez a korosztályhoz tartoznék.

– Hát igen! – válaszolok némi malíciával. – Bár beláthatod, igaza volt, s te mégiscsak eladó lennél. Nem?

– Itt szekálnak egész nap, más dolguk sincsen.

– Te sem voltál valami kedves, mondhatom. Ha úgy utálsz itt dolgozni, miért nem lettél váci püspök? Bocsánat, ez egy rossz poén akart lenni, amit egykor egy kisfiútól hallottam és most hirtelen az eszembe jutott.

– Hihihihiiii! – vihog ő teljes felszabadultan.

– Igaz is, mért nem tanulsz valami mást, ha ez a szakma nem megy?

– Mert azt utálok!

A válasz nem lepett meg.

– A szépséged nem fog örökké tartani, értékeket is lehetne tenni az életeddel.

– Legjobb volna meghalni! – Feleli olyan átéléssel, hogy végigfut a hideg a hátamon.

– Ne izgasd magad, ezt előbb-utóbb megérted holtbiztosan, s addig mégis mivel ütöd agyon az idődet? Nem lenne köny-

nyebb, ha kedvvel csinálnád a munkádat?

A válasz flegma vállrándítás. Én gyors fohászban könyörgök a szívéhez vezető ösvény első hatásos lépéséért.

– Szeretlek, hisz oly régóta ismerlek, és sajnállak – dobom oda a mentőövet. – Isten sokkal többre teremtette értékes életedet, mint ennyi unott utálatra.

A közért nem szószék. Más vevők érkeztek, s a perc elmúlt, amikor még mondhattam volna valamit is. Tudatában voltam lelki nevelői esetlenségemnek, gyengeségemnek. Most ennyi telt tőlem, de holnap is eljövök a magam kis tíz deka párizsi szeletkéiért és talán lesz még egy-két meghitt párbeszédünk. Egy biztató, meleg mosolyt küldtem még búcsúzóul és tovább léptem az árukkal tömött polcok során, elgondolkozva e rövid kis közjátékon.

Igen, valóban én is öreg vagyok.

Mára már bizonyosan kérkedéssel tölt el éveim magas száma, bármennyire tudom, hogy mindez Isten ajándéka, amit érdemtelenül kaptam. Jó élni! Szeretem és csodálom teremtett világunk szépségét fűben, fában, virágban, állatokban. Nem tudom megunni az emberek sokféleségét, érdekel sorsuk, napjaik sodrása, bánatuk vagy örömeik egyaránt. Hol kezdődik az öregség? Ez mindenkinél más és másként. Több évtizeddel ezelőtt, amikor még fiatalasszonynak számítottam, az ötéves Csabika hirtelen támadt szánalommal karolta át térdemet, s úgy suttogta el nagy bánatát: „Milyen kár, hogy te már olyan öreg vagy!”

Nevettem, de valahol a tudatom mélyén felsikoltott az önérzetem: ez még nem lehet igaz!

Aztán igaz lett, anélkül, hogy bennem, vagy körülöttem összedőlt volna a világ. Mint az őszi fa, ha hullajtja levelét, évei múlásával az ember is elveszíti ifjúsága virágait, és nem csupán külsőleg. Ez így van rendjén. A szépség mulandó, de minden teremtett élet ezzel a változással a gyümölcshozásra alakul át. Vagyis: meghozza a maga hasznát, amiért teremtetett. Ezért nem kell lesajnálni az öregeket. Helyük és hasznuk volt ebben a világban, még ha jelentéktelennek is gondoltuk tevékenységüket.

Sohase mondd, de ne is gondold, hogy „ronda vénség”, bármilyen fárasztó, vagy idegesítő számodra e pillanatban. Ne mondd, mert Istennél ő szép lesz. Szép, mivel beborítja, elönti az a fény, az a szeretet, amire már e földön is annyira vágyódunk mi is. Mint mikor a napfény beragyog a templom ablaküvegein át az emberekkel tömött padsorok között, és felkúszik a fejek felett egészen a szószékig és ott megpihen. Ilyen lesz AZON a napon, mert szent tekintete rajtam is megáll. Ez a végtelen perc akkor mindenné válik. Teremtés és megérkezés. Megsemmisülés és élet. Ezért a pillanatért történt az egész életem. Ez lesz a válasz, a felelet.

Ekkor a porba roskadok a szégyentől és Ő mégis átölel!

Megérkeztem. Hazajöttem én, a csúnya, vén öregasszony.

Luthár Márta
Végig a hársfasoron – mindennapi történetek.
Z-Press Kiadó, Miskolc. 2008.
(Válogatta: MGYTK)

A 2019-es év zárszámadása / Összeállította: Lakatos Tamásné

FŐBB BEVÉTELEK

Gyülekezeti tagoktól:	
Egyházfenntartói járulék:	4 842 645
Adomány:	3 463 245
Perselypénz:	2 813 380
Céladomány:	1 083 245
Összesen:	**12 202 515**
Továbbítandó bevételek:	
Iratterjesztés:	149 390
Kötelező offertóriumok:	298 610
Egyéb továbbítandó offertórium:	211 000
Összesen:	**659 000**
Támogatások:	
Egyházi pályázat:	1 050 000
Egyéb adomány:	157 210
Önkormányzattól:	28 400 000
Állami támogatás:	23 000 000
Összesen:	**52 607 210**
Gazdálkodás bevételei:	
Lakbérek:	27 611 189
Vízdíj+ szemétdíj lakóktól:	3 617 770
Összesen:	**31 228 959**
Egyéb bevételek:	
Követelések törlesztése:	2 823 865
Kártérítés:	64 340
Kapott kamat:	32
Közterhek /átfutó tétel/:	2 910 718
Összesen:	**5 798 955**
Bevételek mindösszesen:	**102 496 639**

2019. évi nyitó pénzkészlet:
13 587 935 Ft
Bevételek mindösszesen:
+ 102 496 639 Ft
Kiadások mindösszesen:
– 70 299 805 Ft
2019. évi záró pénzkészlet:
45 784 768 Ft

FŐBB KIADÁSOK

Illetmények:	
Lelkészek:	6 370 300
Nem lelkészi alkalm. bére:	5 785 500
Egyéb egyházi szem. illetm.:	1 502 000
Megbízási díjak:	307 300
Béren kívüli juttatások:	16 666
Összesen:	**13 981 766**
Közterhek/ átfutó tétel/:	3 751 800
Továbbutalandó támogatás:	92 408
Összesen:	**3 844 208**
Dologi kiadások:	
Közüzemi díjak /víz+ szemét/:	3 526 138
Gáz+ áramdíj:	3 547 543
Működési költségek:	1 892 447
Szolgáltatások:	5 577 678
Összesen:	**14 543 806**
Más egyházi szervnek:	
Zelenka Pál Szolidaritási Alap:	566 691
Egyházmegyei járulék:	110 390
Kötelező offertórium:	298 610
Iratterjesztés:	292 994
Egyéb továbbítandó offertórium:	211 000
Hitoktatási támogatás:	440 000
Összesen:	**1 919 685**
Beruházás, felújítás, karbantartás:	
Parókia felújítás:	2 580 295
Templom felújítás:	23 378 822
Lakások felújítása:	3 903 660
Javítási, karbantartási költs.:	1 630 715
Összesen:	**31 493 492**
Egyéb kiadások:	
Gépjármű költségek:	699 817
Hitéleti rendezvények:	923 065
Fizetett kamatok:	422 524
Gyermek és ifj. programok:	615 491
Gyülekezeti konferencia:	680 520
Eszközbeszerzések:	1 175 431
Összesen:	**4 516 848**
Kiadások mindösszesen:	**70 299 805**

Faliújság

Hitéleti segédanyagok nem csak gyerekeknek

Kedves Szülők! Kedves Gyerekek!
Ezekben a nehéz időkben szeretnénk egy kis segítséget és támogatást adni a családok számára. Az alábbi listában olyan oldalakat gyűjtöttem össze, amelyeken keresztül a gyermekek számára hasznos feladatok és videók érhetők el. Szeretnénk ajánlani egy alkalmazást is melynek neve: *Biblia gyermekeknek.* Ez a Google Play áruházból ingyenesen letölthető alkalmazás. Ehhez készítettek egy Youtube csatornát is, melyben megtalálhatóak a történetek rövid, kedves videókkal.
A honlapon, a Útravaló/Hitéleti segédanyagok menüpont alatt ez is megtalálható. (https://fasor.lutheran.hu/utravalo/hiteleti-segedanyagok.html)
Továbbá ajánlunk egy nagyon jó sorozatot, melynek címe: *Nagy kalandozások – Történetek a Bibliából.* Ez a sorozat is megtalálható a Youtube-on.
Reméljük, hogy mindenki talál majd ezek között kedvére valót! ☺

Ünnepi kihívás

Liszt, Biblia, fakanál és Jézus. Hogy mi lehet ez, és hogyan kapcsolódnak egymáshoz? A válasz a FELTÁMÁDÁS SÜTI! Több ismerősömtől is halottam már róla, így úgy döntöttem idén én is elkészítem. A feltámadás süti receptjéről és elkészítéséről olvashatunk Sárosdi Virág gyermeketető oldalán. Nagy öröm lenne, ha minél többen elkészítenénk ezt a süteményt. Bár most személyesen nem tudunk találkozni, mégis szeretnénk megkérni a családokat, hogy amennyiben elkészítették ezt a süteményt, osszák meg velünk az élményeiket és tapasztalataikat. Ha elkészült, fotózzák le a süteményt és küldjék el a szabo.adrienn.a@gmail.com e-mail címre.
A fotóknak nagy szerepük lesz a későbbiekben!
A feltámadás süti receptje itt található:
https://gyereketeto.hu/konyha/feltamadas-suti/

Jó sütögetést kívánunk! ☺

Mosoly rovat

Hittan órákon számos olyan mondat elhangzik, amik örökre ott maradnak szívünkben. Sokszor a gyerekek mondanak megható, vicces vagy tanulságos mondatokat. Ezek közül szeretnék párat megosztani most.

Első osztályban éppen a teremtésről tanultunk, amikor azt mondtam:… és akkor Isten megteremtette a Napot is. Ha kinézünk az ablakon, akkor mi is láthatjuk. Mindenki kinéz, az ablakon majd megszólal az egyik kisfiú: „Na de Adrienn néni be van borulva…”

Szintén a teremtésről tanultunk. Mire az egyik kisfiú: „Adri néni! Tudod milyen a felhő? Mint a tejszínhab, és mi olyanok vagyunk, mintha kávés csészében lennénk….”

Változatok

– Mit hoztak a királyok Jézusnak? – Aranyat, mirhát és köményt.

– Mit hoztak a királyok Jézusnak? – Aranyat, dunnát és tömjént.

Összeállította: Szabó Adrienn, Kvíz: Bonnyai Zsuzska

Húsvéti kvíz

A megoldásokatt erre az email címre várjuk: **zsuzskabonnyai@gmail.com**!
A helyes megfejtőknek ajándékkal kedveskedünk!

1. Milyen időszak előzi meg a Húsvétot?
a. Ádvent
b. Böjt
c. Szentháromság ünnepe

2. Milyen vasárnappal kezdődik a Nagyhét?
a. Húsvétvasárnap
b. Pünkösdvasárnap
c. Virágvasárnap

3. Mi történt Nagycsütörtökön?
a. Az utolsó vacsora
b. Az utolsó reggeli
c. Az utolsó ebéd

4. Ki árulta el Jézust?
a. János
b. Júdás
c. Jeremiás

5. Ki tagadta meg háromszor Jézust?
a. Pál
b. Péter
c. Panni

6. Hány embert feszítettek keresztre Jézussal együtt?
a. 1
b. 2
c. 3

7. Milyen ünnepre készültek a zsidók ekkor?
a. Aratási hálaadó ünnep
b. Hanuka
c. Pászka

8. Hány nap múlva támadt fel Jézus?
a. 2
b. 3
c. 1

9. Ki jelent meg az asszonyoknak a sírkertben a sírnál?
a. Angyal
b. Isten
c. Galamb

10. Hova tartott a két tanítvány?
a. Jerikó
b. Emmaus
c. Jeruzsálembe

BUDAPEST-FASORI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG LELKÉSZI HIVATALA

1071 Budapest, Damjanich u. 28/B. fsz. 1.

HIVATALUNK A VÉSZHELYZETI KORLÁTOZÁSOK IDEJÉN ZÁRVA TART!

TELEFONON ELÉRHETŐ MUNKATÁRSAINK:

Aradi György lelkész: +36-20-824-5371

Dr. Magyarkuti Gyuláné Tóth Katalin másodlelkész: +36-20-824-7677

Bonnyai Zsuzsanna főállású hitoktató: +36-20-770-0235

Szabó Adrienn főállású hitoktató, helyettes egyházfi: +36-20-357-7471

Gálos Miklós kántor: +36-20-770-3533

Tóth Irma egyházfi: +36-20-355-0548

Támogassuk egyházfenntartói járulékunkkal a fasori hitéletet

2019-től az aktív korúak számára **ajánlott minimális egyházfenntartói járulék összege 18 000 Ft/fő/év** (nyugdíjasoknak 16.000 Ft/fő/év).

A befizetés módjára ajánljuk a sárga csekket, vagy a rendszeres banki átutalási megbízás.

Számlaszám:
OTP 11705008-22506573

Köszönjük gyülekezetünk aktív támogatását!

Szeretettel ajánljuk közösségi lelki alkalmaink kényszerű szüneteltetésének idején RENDSZERES FASORI ÁHÍTATAINKAT, melyeket minden vasár-, és ünnepnapon gyülekezetünk lelkészeinek és kántorának szolgálatával töltünk fel a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség honlapjára, Facebook oldalára, illetve a YouTube videómegosztón lévő csatornára.

Kapcsolódjunk be, iratkozzunk fel, osszuk meg minél többekkel a jó hírt!
Jézus mondja: *„Bízzatok, én vagyok, ne féljetek!”* Mt 14,27